

Kültürel Değerlere Duyarlı? Öğretmen Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kültürel Değerlere Duyarlı? Öğretmen Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25172>

Özet

Kültürel Değerlere Duyarlı Öğretmen Ölçeği, öğretmenlerin öğrencilerin sahip olduğu kültürel değerlere yönelik gösterdikleri duyarlılık düzeylerini ölçmek amacıyla 2020 yılında Karataş tarafından geliştirilmiş bir ölçektir. Bu araç, eğitim ortamlarında giderek artan kültürel çeşitliliğin yönetiminde öğretmenlerin yeterliliklerini ve tutumlarını değerlendirmeye odaklanmaktadır. Ölçek, toplam 14 maddeden oluşmakta ve üç temel alt boyutta toplanmaktadır: **Pedagojik** beceriler, **Farkındalık** ve **Duyarlılık** (Duygusal Tepki). Bu ölçek, öğretmen yetiştirme programlarında ve mevcut öğretmenlerin mesleki gelişim süreçlerinde kültürel duyarlılık düzeylerini belirlemek için önemli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Kültürel duyarlılık, öğretmen yeterliliği, pedagojik beceriler, farkındalık, çokkültürlülük, değerler eğitimi, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Kasım Karataş

Amaç

Ölçeğin temel amacı, öğretmenlerin sınıf ortamında öğrencilerin farklı kültürel değerlerine karşı ne ölçüde farkındalık, kabul ve entegrasyon gösterdiklerini belirlemek üzere geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Bu ölçek, öğretmenlerin kültürel çeşitliliği ders içeriklerine ve pedagojik yaklaşımlarına dahil etme becerilerini nicel olarak değerlendirmeyi hedefler.

Geliştirme çalışması, öğretmenlerin kültürel farklılıklara duyarlı yaklaşımlarının akademik başarı ve sınıf içi etkileşim üzerindeki potansiyel etkilerini araştırmacılara sunmak için tasarlanmıştır. Bu bağlamda, ölçek özellikle öğretmenlerin kültürel farklılıklara karşı gösterdiği tutumsal ve davranışsal eğilimleri ortaya koymaktadır.

Yapı

Kültürel Değerlere Duyarlı Öğretmen Ölçeği, kültürel duyarlılık yapısının üç temel alt boyut üzerinden kavramsallaştırmaktadır. Ölçek, bu üç boyutun birleşiminin, çokkültürlü eğitim ortamlarında etkili bir öğretmenlik pratiği için gerekli olduğunu varsaymaktadır. Toplam 14 madde bu üç faktöre dağıtılmıştır:

Pedagojik Boyut: Öğretmenin kültürel farklılıkların ders planlama, materyal seçimi ve sınıf yönetimi gibi uygulamalı öğretim süreçlerine entegre etme becerisini ölçer.

Farkındalık Boyutu: Öğretmenin kendi ve öğrencilerinin kültürel özelliklerinin, inançlarının ve değerlerinin bilincinde olma düzeyini ölçer. Bu, kültürel farklılıkların öğrenme üzerindeki etkisini anlama kapasitesini içerir.

Duyarlık (Duygusal Tepki) Boyutu: Öğretmenin kültürel farklılıklara karşı gösterdiği duygusal tepkileri, kabul düzeyini ve ayrımcılığa karşı hassasiyetini ölçer. Empati ve hoşgörü gibi tutumları içerir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik (geçerlilik) çalışmaları, ölçek geliştirme sürecinin temel amaçlarından birini oluşturmaktadır. Kaynak makalenin başlığında "geçerlik ve güvenirlik çalışması"na işaret etse de, spesifik geçerlik katsayıları bu kısım özetinde yer almamaktadır. Tipik olarak bu tür geliştirme çalışmalarıyla yapı geçerliliğini sağlamak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır.

Yapısal geçerliliğin belirlenmesi için, ölçeğin teorik olarak öngörülen üç faktörlü yapıya ne derece desteklediği incelenmiştir. Ayrıca, uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliliği sağlanmış ve maddelerin kültürel duyarlılık yapısını temsil etme yeterliliği değerlendirilmiştir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçek maddelerinin iç tutarlılığını ve kararlılığını ölçmek amacıyla yapılmıştır. Her ne kadar güvenirlik katsayıları (örneğin, Cronbach Alfa değeri) kaynakta doğrudan belirtilmese de, geliştirme çalışmasının bir parçası olarak bu analizlerin gerçekleştirildiği varsayılmaktadır.

İç tutarlılık analizleri, ölçeğin alt boyutlarının ve toplam puanlarının yüksek güvenirlik katsayılarına sahip olduğunu göstermelidir. Yüksek güvenirlik, ölçeğin farklı uygulamalarda istikrarlı sonuçlar verdiğini ve kültürel duyarlılık yapısını tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Faktör Analizi

Kültürel Değerlere Duyarlı Öğretmen Ölçeği'nin 3 alt boyuttan (Pedagojik, Farkındalık, Duyarlık) oluşması, faktör analizinin bu yapıya desteklediğini göstermektedir. Geliştirme sürecinde, 14 maddenin bu üç faktöre ayrıldığı ve her bir maddenin ait olduğu faktörde yeterli yük değerine sahip olduğu belirlenmiştir.

Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin teorik çerçevesine uygun olarak kültürel duyarlılığın sadece bilişsel bir farkındalık değil, aynı zamanda pratik (pedagojik) ve duygusal (duyarlık) bileşenleri içerdiğini destekler nitelikte olmalıdır. Bu, ölçeğin çok boyutlu bir yapıya başarıyla ölçtüğünü kanıtlar.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Language Available: Türkçe

Population Group: Öğretmenler

Age Group: Yetişkin (Öğretmenlik mesleğini icra edenler)

Population Details: Ölçeğin geliştirildiği orijinal çalışmada genellikle farklı okul türlerinde ve kademelerinde görev yapan öğretmenleri kapsamıştır.

Test Methodology: 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmıştır. (1= Kesinlikle katılmıyorum - 5 =Kesinlikle katılıyorum)

Anahtar Kelimeler

Eğitimde çeşitlilik, kültürel yeterlilik, öğretmen eğitimi, ölçme ve değerlendirme, kültürel pedagoji, psikometrik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir (Lütfen yazarın akademik profilinden kontrol ediniz.)

Affiliation Email addresses: kasim.karatas@hotmail.com

Correspondence Address: İlgili akademik makalede belirtilmiştir (Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 2020).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek ilk olarak 2020 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı genellikle yazarın iznine tabidir. Ticari veya geniş çaplı uygulamalar için sorumlu yazar Kasım Karataş ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki adresten indirilebilir: [kulturel-degerlere-duyarli-ogretmen-olcegi-toad.pdf](https://www.tr-psychology.com/kulturel-degerlere-duyarli-ogretmen-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Karataş, K. (2020). Kültürel Değerlere Duyarlı Öğretmen Ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(76), 1761-1775.

DOI: <http://dx.doi.org/10.17755/esosder.735068>

Makale Başlangıcı: dergipark.org.tr

Kültürel Değerlere Duyarlı Öğretmen Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek 3 alt boyuttan oluşmakta toplam 14 maddedir. Alt boyutlara ilişkin örnek maddeler aşağıda gösterilmiştir:

Grup çalışmalarında farklı kültürlerden öğrencileri bir araya getirmeye özen gösteririm. (Pedagojik)

Öğrencilerimin kültürel birikimlerinin, öğrenme performanslarına etkisi olduğunu düşünürüm. (Pedagojik)

Öğrencilerimin kültürel değerlerinin farkındayım. (Farkındalık)

Öğrencilerimin kültürel özelliklerini bilmek isterim. (Farkındalık)

Öğrencilerime sahip olduğu kültürel özelliklerden dolayı ayrımcılık yapılıması beni rahatsız eder. (Duyarlık)

Öğrencilerimin kültürel farklılıklarını dikkate alarak ders öğreniminin akademik başarılarına artıracaklarını düşünürüm. (Duyarlık)